

ВИКОРИСТАННЯ ІНСТРУМЕНТАРІЮ ПАРАЛЕЛЬНИХ КОРПУСІВ У ПЕРЕКЛАДІ ХУДОЖНІХ ЗАСОБІВ

Світлана Дружб'як

*кандидат філологічних наук, доцент,
Національний університет «Львівська політехніка»
ORCID ID 0000-0001-8971-9852
svitlana.v.druzhibiak@lpnu.ua*

Катерина Бодяківська

*магістр 2 курсу,
Національний університет «Львівська політехніка»
ORCID ID 0009-0001-4539-810X
kateryna.bodiakivska.mftplz.2024@lpnu.ua*

Ключові слова: паралельний корпус, художні засоби, епітет, метафора, порівняння.

У статті розглядається використання паралельних корпусів як інструменту аналізу та перекладу художніх засобів у літературних текстах. Паралельні корпуси є сучасним цифровим ресурсом, який дозволяє систематично порівнювати оригінальні тексти та їх переклади на одну або кілька мов, забезпечуючи при цьому можливість об'єктивного виявлення закономірностей передачі семантичних, стилістичних та емоційних характеристик художніх засобів. Основну увагу зосереджено на аналізі епітетів, метафор і порівнянь, які відіграють ключову роль у створенні образності, передачі авторських настроїв та емоційного забарвлення тексту. Виявлено, що епітети дозволяють авторів формувати яскраві образи, підкреслювати індивідуальний стиль та передавати ставлення до предмета опису. Однак часто їх переклад є складною задачею для перекладача через культурні конотації, багатозначність та відмінностями граматичних структур у різних мовах. Використання паралельних корпусів дає змогу порівнювати переклади епітетів у різних мовних контекстах, визначати оптимальні стратегії перекладу та забезпечувати збереження емоційного та стилістичного впливу на читача. Проаналізовано, що метафори, як один із найпотужніших художніх засобів, значно впливають на семантичну насиченість тексту і створюють багатогранні асоціативні образи. Встановлено, що вони часто ґрунтуються на культурних або історичних реаліях, що не мають прямих аналогів у цільовій мові, і тому при перекладі виникає потреба у творчому підході: застосування адаптації, калькування або описової перифрази. Паралельні корпуси дозволяють дослідникам і перекладачам ідентифікувати стратегії перекладу метафор, порівнювати варіанти та оцінювати ефективність їхнього застосування в різних мовних і культурних контекстах. Досліджено, що порівняння, як стилістичний засіб, допомагають підсилити аргументацію, створювати чіткі образи та асоціації в уяві читача. Їх переклад ускладнюється відмінностями культурних символів і асоціативних рядів, що потребує адаптації до сприйняття цільової аудиторії. Паралельні корпуси уможливають систематично аналізувати способи передачі порівнянь у перекладі, оцінювати їхню ефективність та знаходити найбільш адекватні рішення для збереження семантичної та емоційної цілісності тексту.

THE USE OF PARALLEL CORPORA TOOLS IN TRANSLATING STYLISTIC DEVICES

Svitlana Druzhbiak

*Candidate of Philological Sciences, Associate Professor,
Lviv Polytechnic National University*

Kateryna Bodiakivska

*Master's Student
Lviv Polytechnic National University*

Key words: *parallel corpus,
literary devices, epithet,
metaphor, comparison.*

The article discusses the use of parallel corpora as a tool for analyzing and translating literary devices in literary texts. Parallel corpora are a modern digital resource that allows for the systematic comparison of original texts and their translations into one or more languages, while providing the opportunity to objectively identify patterns in the transmission of semantic, stylistic, and emotional characteristics of artistic devices. The main focus is on the analysis of epithets, metaphors, and comparisons, which play a key role in creating imagery, conveying the author's moods, and adding emotional color to the text. Epithets allow the author to form vivid images, emphasize individual style, and convey their attitude toward the subject of description. However, translating them is often a difficult task for translators due to cultural connotations, ambiguity, and differences in grammatical structures in different languages. The use of parallel corpora makes it possible to compare translations of epithets in different linguistic contexts, determine optimal translation strategies, and ensure that the emotional and stylistic impact on the reader is preserved. Metaphors, as one of the most powerful artistic devices, significantly influence the semantic richness of the text and create multi-layered associative images. They are often based on cultural or historical realities that have no direct analogues in the target language, and therefore require a creative approach in translation: the use of adaptation, calquing, or descriptive paraphrasing. Parallel corpora enable researchers and translators to identify strategies for translating metaphors, compare variants, and evaluate the effectiveness of their use in different linguistic and cultural contexts. Comparisons, as a stylistic device, help to strengthen arguments and create clear images and associations in the reader's imagination. Their translation is complicated by differences in cultural symbols and associative series, which requires adaptation to the perception of the target audience. Parallel corpora allow for systematic analysis of the ways comparisons are conveyed in translation, evaluation of their effectiveness, and finding the most adequate solutions for preserving the semantic and emotional integrity of the text.

Вступ. У сучасній лінгвістиці та теорії перекладу спостерігається активне використання цифрових технологій для дослідження мовних явищ. Паралельні корпуси є однією з найефективніших інструментальних платформ, що дозволяють системно аналізувати оригінальні тексти та їх переклади кількома мовами. Вони відкривають широкі можливості як для теоретичних досліджень, так і для практичного застосування у сфері перекладу, оскільки забезпечують об'єктивність дослідження, швидку обробку великих обсягів тексту та мінімізацію суб'єктивного впливу

дослідника. Особливу увагу при цьому привертають художні засоби мови – епітети, метафори та порівняння, які відіграють ключову роль у формуванні стилю, емоційного забарвлення та образності твору.

Актуальність дослідження полягає в тому, що переклад художньої літератури завжди був і залишається одним із найбільш складних і відповідальних напрямків перекладознавства, оскільки передбачає не лише передачу змісту, а й збереження стилістичних особливостей, емоційної насиченості та художньої образності твору. Особливо важливим є відтворення

художніх засобів, які відіграють ключову роль у формуванні естетичного сприйняття тексту.

Переклад художніх засобів залишається однією з найскладніших задач у перекладознавстві. Епітети, метафори та порівняння часто містять культурні конотації, багатозначність і специфічні смислові відтінки, що не мають прямих аналогів у мові перекладу. Це ускладнює збереження семантичної точності, стилістичної єдності та емоційного впливу оригінального тексту.

Використання інструментарію паралельних корпусів у перекладі художніх засобів дозволяє систематизувати та порівнювати перекладацькі практики, знаходити оптимальні способи передачі стилістичних і емоційних характеристик тексту, а також сприяє розвитку ефективних методик навчання перекладу та автоматизації перекладацьких процесів. Водночас питання вибору методології аналізу корпусів, визначення критеріїв ефективності перекладу художніх засобів і збереження культурної автентичності залишаються актуальними науковими проблемами.

Теоретико-методологічну базу дослідження використання інструментарію паралельних корпусів в перекладі художніх засобів становлять праці таких зарубіжних та українських лінгвістів: Макенері Т., Вілсон Е., Волліс С., Жуковська В. В., Коцюк Л. М., Коцюк Ю. А., Матвєєва С. А.

Представники британської школи корпусної лінгвістики Т. Макенері, Е. Вілсон та С. Волліс досліджують питання вирівнювання текстів, автоматичного знаходження перекладних еквівалентів, статистичного аналізу перекладу та перекладацьких універсалій, застосування паралельних корпусів у перекладознавстві, навчанні та машинному перекладі (McEnergy, Xiao, 2007).

Праці дослідниці В. В. Жуковської сфокусовані серед іншого на квантитативному корпусному аналізі, а саме на виявленні параметрів граматичних конструкцій, поєднанні корпусних технологій з машинним навчанням та корпусно-статистичним дослідженням граматики (Жуковська, 2021).

Учені Л. М. Коцюк і Ю. А. Коцюк аналізують різні погляди на класифікацію корпусів, використання корпусів в лексикографії та розуміння визначення корпусної лінгвістики (Коцюк, 2020).

С. А. Матвєєва обґрунтовує у своїх працях необхідність створення універсального електронного корпусу як корисного інструмента для перекладача, визначає поняття «корпус паралельних текстів», аналізує його переваги в практиці перекладу та описує сучасний стан співпраці корпусної лінгвістики з практикою перекладу (Матвєєва, 2016).

Мета статті полягає у комплексному аналізі теоретичного підґрунтя використання

інструментарію паралельних корпусів у відтворенні основних художніх засобів. Для досягнення поставленої мети передбачено розв'язання таких завдань: 1) аналіз теоретичних підходів до дослідження художнього перекладу й стилістичних засобів; 2) аналіз теоретичних досліджень в площині паралельних корпусів.

Матеріал і методи дослідження. Матеріалом дослідження стали наукові праці таких дослідників, як Макенері Т., Вілсон Е., Волліс С., Жуковської В. В., Коцюк Л. М., Коцюк Ю. А., Мазуркевич І. О., Матвєєвої С. А., Пашко С. В., Рябокін Н. О. та Ратушинської І., Хомицької І. Їхні напрацювання були ґрунтовно проаналізовані та систематизовані з метою виокремлення основних теоретичних і практичних підходів до вивчення перекладу художніх засобів, а також для визначення ролі паралельних корпусів у цьому процесі. На основі опрацьованого матеріалу було сформовано теоретико-методологічне підґрунтя дослідження, що передбачає використання паралельних корпусів як інструментів перекладу художніх засобів.

Результати та обговорення. Корпусна лінгвістика займає вагомe місце в сучасному мовознавстві, адже, це галузь прикладного мовознавства, що досліджує збір, організацію та комп'ютерну обробку автентичних письмових і усних текстів для їхнього аналізу та практичного використання. На думку В. В. Жуковської, корпусна лінгвістика постає як окрема сфера прикладного мовознавства, що вивчає загальні засади створення, опрацювання та практичного використання текстових корпусів за допомогою сучасних комп'ютерних засобів. До її завдань належить також розроблення методології збирання автентичних мовних матеріалів – як письмових, так і усних, – а також визначення принципів їхнього збереження й аналітичного опрацювання (Жуковська, 2013).

Мовний корпус нині розглядається як одна з провідних технологій, що відкриває широкі перспективи як для теоретичних пошуків, так і для практичного застосування в лінгвістиці. Такий потенціал пояснюється прагненням сучасного мовознавства досягати максимальної об'єктивності та надійності в аналізі мовного матеріалу. Саме корпусний підхід забезпечує оперативну обробку великих масивів даних, зменшує вплив суб'єктивних оцінок дослідника на кінцеві висновки та створює умови для виявлення мовних фактів, які раніше залишалися поза увагою (Матвєєва, 2021: 151).

Все активніше створення та застосування корпусів пояснюємо тим, що корпус – це структуроване зібрання мовних даних, організоване таким чином, щоб забезпечити зручність його

використання у лінгвістичних та суміжних дослідженнях (Wallis, 2020: 13). Він складається з вибраних текстів, які максимально відображають різноманітність мовних явищ і зберігаються у форматі, придатному для комп'ютерної обробки та модифікації. До поняття корпусу також відносять контрольні корпуси – неповні або фрагментарні збірки текстів. Крім того, корпуси поділяються на анотовані та неанотовані: перші супроводжуються додатковими відомостями про мовний матеріал, що полегшує глибокий аналіз, на відміну від інших, які містять самі лише тексти (McEnery 2001: 73).

Корпуси широко застосовуються в лінгвістичних дослідженнях завдяки численним перевагам: вони надають великий обсяг мовних прикладів, що можна кількісно аналізувати, забезпечують зручний доступ та ефективну роботу з матеріалом, а також містять інформацію, зібрану безпосередньо від носіїв мови. Варто зазначити, що такі дані часто збираються в контрольованих, а не зовсім природних умовах, наприклад, під час запису (McEnery, 2001: 130–131).

Вагому нішу серед корпусів займають паралельні корпуси (*parallel corpora*), які є зібранням текстів в оригіналі та їхніх перекладних відповідників однією чи кількома мовами. Залежно від кількості мов, що беруть участь у побудові такого корпусу, розрізняють двомовні (*bilingual*) та багатомовні (*multilingual*) варіанти. Важливим критерієм є також напрямок перекладу:

- Односпрямовані (*uni-directional*) корпуси охоплюють тексти лише в одному напрямку перекладу, наприклад з української на англійську або навпаки.
- Двоспрямовані (*bi-directional*) включають тексти обох мов в оригіналі разом із їхніми перекладними версіями.
- Різнострамовані (*multi-directional*) корпуси є найбільш розгалуженим типом і містять тексти однією мовою та переклади одразу кількома іншими (скажімо, українські оригінали й переклади англійською, німецькою та французькою). До цієї ж групи належать і тексти, створені одночасно кількома мовами (Коцюк, 2020: 107).

Варто зауважити, що найкращі результати досягаються при обробці перекладів між мовами, що належать до однієї мовної групи (наприклад, українсько-польські або чесько-польські тексти). У таких близькосторідних мовах часто спостерігається повна або майже повна синтаксична відповідність. Натомість при роботі з мовами різних груп виникають часті порушення у відповідності між формою та змістом у межах окремих сегментів, що призводить до спотворення сенсу перекладу і ускладнює створення якісного корпусу на

основі таких матеріалів. У подібних випадках доводиться вдаватися до ручного сегментування, що значно уповільнює, ускладнює та робить процес формування корпусу більш тривалим (Матвеева, 2016: 185).

Корпус паралельних текстів сприяє визначенню таких еквівалентів, які з урахуванням існуючих контекстів та варіантів природно вписуються у новий перекладений текст поряд із оригіналом. Він дає можливість перекладачу простежувати та враховувати найтонші відтінки значень і використання кожної мовної одиниці, адже завдання перекладача полягає у балансуванні зв'язків та гармонійному поєднанні одиниць мовної системи й тексту.

Такий тип корпусу надає змогу порівнювати не лише оригінальний текст із його перекладом, а й навпаки – аналізувати переклад у зіставленні з первинним текстом. Цей аспект перекладацького процесу традиційно залишався недостатньо вивченим, хоча його глибоке дослідження відкриває нові перспективи для розуміння перекладу з позицій психології, когнітивістики, лінгвістики, кібернетики та інших наук. Важливо також враховувати напрямок перекладу в межах паралельного корпусу, оскільки він суттєво впливає на результати аналізу.

Не можна стверджувати, що наявність паралельного корпусу повністю усуває труднощі в процесі перекладу, адже навіть один переклад, особливо художнього твору чи тексту з яскраво вираженою авторською позицією, відображає індивідуальні мовні особливості перекладача. Для підвищення об'єктивності перекладу корпус повинен включати якомога більше варіантів перекладу одного й того самого тексту, а вибір найбільш відповідного варіанту в кожній конкретній ситуації залишається за перекладачем (Матвеева, 2016: 187).

Зіставлення оригінальних текстів із їхніми перекладними версіями за допомогою паралельних корпусів дає можливість ґрунтовніше досягнути самої сутності перекладацького процесу. Такі матеріали можуть також слугувати базою для розроблення засобів, покликаних полегшити й оптимізувати роботу перекладача.

Попри те, що художні засоби вже тривалий час перебувають у центрі уваги філологічних досліджень, чимало аспектів і досі залишаються недостатньо опрацьованими й потребують ґрунтовнішого аналізу. Ці невирішені питання пов'язані насамперед із проблематикою їхнього ідейного та естетичного наповнення. Використання художніх засобів у процесі творення авторської чи перекладацької картини світу покликане посилити зацікавлення читача та сприяти глибшому зануренню в текст.

Епітет посідає вагоме місце серед художніх засобів у теорії перекладу й залишається одним із ключових об'єктів уваги сучасної філології. Саме через епітет найповніше передається семантико-емоційний зміст твору; він слугує важливим індикатором авторського стилю та віддзеркалює специфіку епохи, в яку створено текст. Завдяки цим якостям епітети активно використовуються у перекладі творів різних жанрів – від поезії та драматургії до романів і детективної прози.

Попри те, що епітет здавна перебуває у фокусі досліджень як мовознавців-стилістів, так і літературознавців, наукова спільнота й досі не має єдиного погляду на його природу. У працях більшості дослідників окреслюється два основні підходи – широке й вузьке трактування цього явища. У широкому значенні епітет розглядають як будь-яке означення, що слугує для виокремлення предмета думки, позначення його ознаки – чи сталої, традиційної та зрозумілої мовцям, чи індивідуальної й неповторної, властивої лише авторові конкретного тексту та відображеної в його стилі. У вузькому ж розумінні епітет тлумачиться як особливий граматичний засіб, а саме «метафоризований прикметник», який у поєднанні з іменником утворює єдину семантико-синтаксичну групу (Мазуркевич, 2023: 102).

Розбіжності у визначенні сутності епітета зумовлені двома ключовими питаннями: по-перше, як відмежувати його від «логічного означення», а по-друге, чи слід відносити його до системи тропів. У мовознавчій традиції сформувалися три провідні підходи:

- епітет розглядається як найбільш поширений різновид тропів;
- епітет лише частково належить до тропів;
- епітет узагалі не вважається тропом, оскільки сама категорія «поетичний троп» трактується як суб'єктивний, оцінний критерій, а відмежування епітета від звичайного означення вважається некоректним (Мазуркевич, 2023: 103).

У питанні класифікації епітетів сучасна наука не виробила єдиної позиції щодо визначення їхніх видів та специфічних ознак. Загалом пропонується поділ усієї сукупності епітетів на дві великі групи залежно від мовного матеріалу, який використовується. Водночас підкреслюється, що найбільш вдалий принцип класифікації має спиратися на лінгвістичну природу епітета. Проте такий підхід часто спрощує як сам феномен епітета, відокремлюючи від нього асоціативно-образний компонент, так і систему його різновидів.

У практиці виділяють різні типи епітетів: прості та складні, зорові, слухові, нюхові, живописні й психологічні. За змістовим наповненням

епітети умовно поділяють на описові (зображувальні) та ліричні. Також дослідники пропонують класифікацію, у якій розрізняє характерологічні (пояснювальні) та підсилювальні епітети, а також постійні, контекстуально-авторські й декоративні (Мазуркевич, 2023: 103).

Епітети відіграють ключову роль як стилістичні засоби, дозволяючи авторові формувати яскраві образи та передавати емоції, настрої або особливе ставлення до предмета опису.

Основні труднощі перекладу епітетів пов'язані з їхніми культурними конотаціями, які часто не мають прямих аналогів у мові перекладу, що може спричинити втрату сенсу або емоційного ефекту. Крім того, багато епітетів мають багатозначність або тонкі відтінки значення, які складно відтворити іншою мовою, ускладнюючи точність перекладу. Особливості граматичних структур різних мов, наприклад порядок слів чи використання артиклів, також можуть створювати додаткові складнощі при передачі оригінальної форми епітета. Існує ризик, що в процесі перекладу епітет втратить своє емоційне забарвлення, що зменшує виразність тексту та його вплив на читача. Тому перекладачам часто доводиться адаптувати епітети відповідно до культурних і мовних особливостей цільової аудиторії, що потребує значної креативності та ретельного підходу (Ратушинська, 2024: 202).

Ще одним важливим для дослідження художнім засобом є метафора. Попри багаторічну наукову увагу, питання, пов'язані з природою метафори, процесом метафоризації та особливостями її перекладу, залишаються актуальними й сьогодні. Метафору можна розглядати як один із тропів – художній прийом, що ґрунтується на перенесенні властивостей одного об'єкта або явища на інший. Процес метафоризації є складним мисленнєвим механізмом, що дозволяє поєднувати різні концептуальні сфери й здійснювати між ними обмін смисловими ознаками.

Деякі автори стверджують, що у процесі аналізу метафори ключову роль відіграє саме базове лексичне значення слова (Пашко, 2022: 233). Вони наголошують, що метафору не можна вважати просто скороченим порівнянням, адже вона виконує функцію предиката в реченні. Метафора – це не просто образ, а трансформація інтуїтивного сприйняття у площину логічного осмислення. Чим більш контрастними є поєднувані нею об'єкти, тим виразнішим і сильнішим постає створений образ, який, на відміну від символу, прагне залишитися саме в межах конкретного унаочнення.

Метафори поділяються на кілька типів залежно від особливостей уживання та образності. Серед них виділяють: стерті (мертві)

метафори (вирази, які настільки увійшли до повсякденної мови, що втратили свою образність і сприймаються як звичайні мовні одиниці); індивідуально-авторські метафори (унікальні образи, притаманні лише конкретному письменнику, що відображають його стиль, творчий підхід та оригінальність); образні метафори (вислови, що поєднують у собі чітку форму і зміст, мають сильне емоційне забарвлення); персоніфіковані метафори (прийоми, у яких неживі об'єкти або абстрактні поняття наділяються людськими рисами чи здатністю діяти) (Пашко, 2022: 233).

Метафори можуть виникати на основі різних ознак або характеристик:

- Форми.
- Функції.
- Розташування в просторі.
- Кольору (Пашко, 2022: 233).

У процесі метафоричного переосмислення образ у словосполученні може як повністю відповідати первинному значенню, так і істотно від нього відрізнятися.

Метафора є потужним стилістичним засобом, що впливає як на зміст, так і на емоційне забарвлення твору. Подібно до епітетів, метафори створюють певні труднощі при перекладі. Вони часто базуються на культурних реаліях, які не мають прямих аналогів у мові чи культурі цільової аудиторії. Наприклад, метафори, що посилаються на специфічні історичні або культурні події, можуть бути важкими для розуміння читачами іншої культури. Крім того, одна й та сама метафора може викликати різні образи в різних культурних контекстах, що ускладнює підбір адекватного перекладу.

Вони часто містять багатозначні або тонко нюансовані значення, які складно передати іншою мовою, що може призвести до втрати частини сенсу або емоційного впливу оригіналу. Перекладачеві доводиться обирати між різними стратегіями – адаптацією, калькуванням чи описовою перифразою, кожна з яких має свої переваги та обмеження. Важливим є також збереження стилістичної цілісності тексту, що потребує особливої уваги в художніх творах, де метафори відіграють ключову роль у формуванні загального художнього ефекту (Ратушинська, 2024: 204).

Розглянемо ще один важливий художній засіб – порівняння. Це мовностилістичний прийом, який полягає у зіставленні кількох явищ, предметів чи дій з метою виявлення подібності між ними. На відміну від метафори, яка створює приховану аналогію, порівняння є відкритим, оскільки в ньому вживаються спеціальні слова-зв'язки, такі як *like*, *as*, *so*, *than* тощо. Якщо метафора натякає, що один об'єкт має

властивості іншого, то порівняння чітко вказує на подібність між ними (Пашко, 2022: 234).

Порівняння виконують важливу комунікативну функцію, оскільки є одним із найуживаніших і найдієвіших засобів мовної виразності. Чим несподіванішим є зіставлення двох об'єктів чи явищ, тим більшу художню цінність набуває цей троп.

Порівняння виступає ключовим стилістичним засобом, що дозволяє автору виразно й наочно передавати свої думки, формуючи уявні образи та асоціації у свідомості читача. Вони не лише підсилюють аргументацію, а й надають тексту живості та емоційної насиченості. Проте переклад порівнянь є досить складним завданням, оскільки вони часто спираються на культурні реалії та символи, зрозумілі лише в межах певної культури. Порівняння, що містять специфічні культурні образи, можуть бути важкими для сприйняття читачами іншої культурної спільноти.

Важливо не лише точно передати зміст порівняння, а й зберегти його стилістичні та естетичні характеристики, включно з емоційним забарвленням, яке впливає на сприйняття тексту. Перекладачу необхідно відтворити семантичну структуру порівняння, що ускладнюється різними способами вираження тих самих понять у різних мовах. Інформаційне навантаження порівнянь можна розділити на три аспекти: об'єктивно-фактичний, емоційно-естетичний та стилістичний, кожен із яких потребує збереження під час перекладу. У деяких випадках порівняння може вимагати адаптації, заміни культурно специфічних образів на більш зрозумілі для цільової аудиторії, щоб забезпечити правильне сприйняття тексту (Ратушинська, 2024: 206).

Висновки. В сучасному перекладознавстві активно послуговуються паралельними корпусами, оскільки вони є ефективним засобом для вивчення перекладу художніх текстів так як дозволяють зіставляти оригінальні твори та їх переклади кількома мовами; паралельні корпуси дають можливість глибше зрозуміти семантичні, стилістичні та емоційні аспекти художніх засобів, а також сприяють розробленню методів автоматизації перекладу. Використання цифрових корпусів мінімізує суб'єктивний вплив дослідника і забезпечує більш об'єктивне виявлення закономірностей у мовленні.

Таким чином можна стверджувати, що використання паралельних корпусів у перекладі зумовлене потребою у точності та адекватності перекладу, контрастивному аналізі мов, стандартизації перекладних відповідників, навчанні перекладачів та розвитку автоматизованих технологій перекладу.

Художні засоби відіграють ключову роль у створенні виразності та емоційного впливу

тексту. Їх переклад є складним завданням, яке вимагає від перекладача не лише хорошого володіння мовою оригіналу, але й досвіду, відчуття мови, розуміння принципів створення образності та вміння відтворити їх своєю мовою. І хоча використання паралельних корпусів у перекладі художніх засобів не вирішує усіх проблем, воно доцільне для виявлення перекладних еквівалентів, аналізу стилістичних особливостей, однак в жодному разі не може замінити творчого вибору та інтерпретації перекладача.

Перспективи наступних досліджень вбачаємо у ґрунтовному аналізі художніх засобів оригіналу і перекладів українською та німецькою мовами роману Оскара Вайлда «Портрет Доріана Грея» з використанням інструментарію паралельних корпусів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Жуковська, В.В. (2013). *Вступ до корпусної лінгвістики*. ЖДУ ім. І. Франка.
2. Жуковська, В.В. (2021). Параметризація синтактико-функційних властивостей граматичної конструкції: квантитативно-корпусний аспект. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*, Т. 32, № 3, 38–46.
3. Коцюк, Л. М., & Коцюк, Ю. А. (2020). Класифікаційна парадигма корпусу текстів за особливостями його дизайну, структури та способами використання, а також способом фіксації та індексації текстових даних. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологія»*, 9 (77), 106–110.
4. Мазуркевич, І.О. (2023). Дослідження сутності та принципів класифікації епітетів в англомовному перекладі. *Вісник студентського наукового товариства «ВАТРА» Вінницького торговельно-економічного інституту ДТЕУ*, 178, 100–106.
5. Матвеева, С.А. (2016). Корпус паралельних текстів як інструмент перекладача. *Система і структура східнослов'янських мов: збірник наукових праць*, 10, 183–189.
6. Матвеева, С.А. (2021). Корпус текстів як інструмент обробки мовного матеріалу. У *Філософія мови та нові тенденції в перекладознавстві й лінгвістиці: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції* (ч. 1, с. 227). Київ.
7. Пашко, С.В., & Рябокін, Н.О. (2022). Англомовні художні засоби та способи їх перекладу: метафора, порівняння та гіпербола. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*, 33(72) (5), 232–236.
8. Ратушинська, І., & Хомицька, І. (2024). До проблеми перекладу художніх засобів (епітетів, метафор, порівнянь) у статтях газети «THE TIMES». *UNIVERSUM*, 13, 201–209.
9. McEnery, T., & Xiao, R. (2007). *Parallel and comparable corpora: what is happening?* In: *Incorporating Corpora: the linguist and the translator*.
10. McEnery, T., & Wilson, A. (2001). *Corpus linguistics: An introduction*. Edinburgh University Press.
11. Wallis, S. (2020). *Statistics in corpus linguistics research: A new approach*. Taylor & Francis.

Отримано: 25.08.2025

Прийнято: 26.09.2025

Опубліковано: 30.10.2025

